

METROPOLIS N°2 2007

«Oversexed and underfucked Alexandra Bachzetsis' danceperformances»

Maxine Kopsa

Alexandra Bachzetsis, foto Caroline Minjolle

Oversexed and underfucked

Alexandra Bachzetsis'
dansperformances

METROPOLIS M
2007 N° 2

SPECIAL

English translation
see page 110

Waar porno banaal, smakeloos en geestdodend is, toont het erotisch getinte werk van Alexandra Bachzetsis zich verbluffend gelaagd. De dansperformances van deze Zwitsers-Griekse kunstenaar, choreograaf en danser, die veelvuldig in tentoonstellingsruimtes worden opgevoerd, zijn speels en uitdagend, maar nooit obscene.

Door Maxine Kopsa

Het publiek betreedt een verduisterde ruimte, waarvan de muren alleen verlicht worden door de weerkaatsing van een discobal. Mannen in smoking begeleiden de mensen naar binnen en serveren champagne. Als de muziek begint, wordt een heldere lichtcirkel zichtbaar op het podium. Een meisje komt op in een zwarte jurk en op zwarte hakjes en begint te dansen, met haar rug naar het publiek toe. Ze wiegt langzaam met haar heupen, terwijl ze omlaag en omhoog kronkelt. Soms draait ze even haar hoofd opzij, om naar het publiek te kijken. Dan verlaat ze het podium, de muziek verandert en een ander meisje komt op. Ook zij begint te dansen, maar op een andere manier. Haar bewegingen zijn theateraler, beter afgestemd op de muziek. Ze concentreert zich op haar armen, die heel wit zijn en afsteken tegen de achtergrond van al het zwart. Twee minuten later wordt het scenario herhaald: een derde meisje komt op, de muziek verandert weer, nu in jazz. Ze heeft kort haar en begint met haar achterwerk te schudden, terwijl ze zich speels en energiek naar beneden beweegt. In totaal presenteren veertien meisjes zich. Allemaal laten ze trots zien hoe ze bewegen op hun eigen muziek. Slechts op één moment tijdens *Show Dance*

staan ze tegelijkertijd op het podium, wedijveren om onze aandacht, om daarna weer uit elkaar te gaan als individuen.

Met performances als *Show Dance* (2004), *Gold* (2004), *Handwerk* (2005), *Act* (2006), en meest recentelijk *Mainstream* (2007), tegt Alexandra Bachzetsis (Zürich, 1974) haar publiek met een geoliede huid en gouden bikini, een paaldansact, een striptease en een gespeelde liefdesaffaire. Opgeleid tot danser en choreograaf, betrad Bachzetsis na DasArts in Amsterdam de arena van de beeldende kunst. Haar ervaring op het gebied van theater breidt ze nu uit in de richting van performance en tentoonstellingen, zonder echter haar achtergrond als danser en dramaturg uit het oog te verliezen. Het is juist haar vakmanschap dat het plezier van de toeschouwer waarborgt. Ze is niet bang en het publiek weet dat. Ze heeft de touwtjes stevig in handen, ze domineert.

MAXINE KOPSA Welke instructies kregen de meisjes in *Show Dance*?

ALEXANDRA BACHZETSIS 'Er werd hun gevraagd om "een solodans te maken voor een publiek dat champagne drinkt, en dit te baseren op een situatie waarin je in je eigen huiskamer bent en naar je eigen favoriete muziek aan het luisteren bent." Eerst werkte ik met ieder afzonderlijk in mijn eigen huiskamer. Ik gaf de vrouwen allemaal dezelfde hoge hakken en vroeg hen om in hun eigen, zwarte chique kleding te komen. Ik zette muziek op en zei dat ze moesten dansen. Omdat ik iedereen kende wist ik van sommigen hoe ze dansten, omdat ik hen gezien had op een feest of in een club. Dus ik kon hen vragen om specifieke dingen te doen waarvan ik wist dat ze typerend waren.'

Zocht je naar een ritme in een geheel?

'Ja. Ik stelde een dramaturgische lijn vast, het kiezen van acteurs is daar een belangrijk onderdeel van. Choreografie en casting gaan wat dat betreft samen, zijn één geheel. Ik selecteer dus types of leeftijden, verschillende ontvankelijkheden. Elk mens heeft zijn

Alexandra Bachzetsis, *Show Dance* (2004), foto's Caroline Minjolle van links naar rechts: Danaï Anasiadou, Elke Vanlerberghe, Sophie Nys, Melanie Bonajo

eigen bijzonderheden. Ik wilde een "anticlimaxshow" maken waarin iedere handeling een climax is. Met ieder meisje krijg je het gevoel dat zij de enige echte is en allemaal zijn ze fantastisch. Maar uiteindelijk is ieders keuze subjectief en houdt iedereen van iemand anders.'

Hoe komt een optreden tot stand? Met een beweging, een concept, een verhaal?

'In het geval van *Mainstream* begon het met mijn fascinatie voor intimiteit in Hollywoodfilms. Ik vind het interessant om te zien hoe dat soort films gevoelens oproepen bij het publiek en hen dwingt zich met de personages te identificeren. De kijker vraagt erom gemanipuleerd te worden, gaat precies met die verwachting naar een film. Bij het theater raakt het publiek niet op dezelfde intensieve manier betrokken. Daar wordt met een grotere emotionele afstand gekeken. Ik vroeg me af of het mogelijk zou zijn om bij een publiek dat naar een liveoptreden kijkt, vergelijkbare emoties teweeg te brengen, als bij een mainstreamfilm.'

Je zei onlangs dat je werk beter wordt ontvangen in een kunstcontext. Hoe komt dat?

'Dat weet ik niet precies. Ik denk dat mensen het vanuit een ander perspectief bekijken. In een kunstcontext verwachten ze geen "dans" als zodanig, en dus zien ze het verband met andere factoren buiten de dans. Mijn werk is binnen de context van dans of theater juist weer niet "dansachtig" of "theaterachtig" genoeg. Bepaalde conventies die van toepassing zijn in die gebieden, ontbreken in mijn werk. Ik werk met de taal van de dans, maar niet noodzakelijkerwijs met de vorm ervan.'

Wat bedoel je daarmee?

'Met "taal" bedoel ik de verschillende soorten dansgenres die er zijn. Zoals de paaldansact, die zich bedient van een bepaalde lichamelijke taal. Ik neem een bepaalde stijl en zet die in een andere omgeving, zoals in *Gold*, waarin ik hiphop naar een andere context verplaatste en daarmee de taal van het genre "herformuleerde". Met *Musical* (2006) ging het net zo. Een musical vindt gewoonlijk plaats op een podium en dus componeerde ik mijn musical voor een podium. Maar of het nu om paaldansen, hiphop of een musical gaat, uiteindelijk zijn die genres allemaal gedeconstrueerd en opnieuw in elkaar gezet. Ik lever commentaar op een bestaande beeldtaal, maar zonder de vorm ervan te reproduceren.'

Voor *Musical* danst een groep van negen professioneel geklede dansers op jazzy wijze op big band-deuntjes van muziek uit de jaren dertig tot de jaren negentig. Ze voeren een aantal solo's op en doen zelfs karaoke. Twee ontzettend charmante, in smoking geklede presentatrices leiden het optreden in en treden op als gastvrouwen. De 60 minuten van *Musical* geven de indruk dat hier sprake is van een kwalitatief hoogwaardige, ironische parodie op de musical uit de twintigste eeuw. Tegelijkertijd is het zelf ook een serieuze 'musical', afgekeken van zijn voorgangers, maar opnieuw in elkaar gezet. Is al jouw werk gebaseerd op 'deconstructie en opnieuw in elkaar zetten'?

'Het meeste wel. Ik kijk graag naar hoe codes functioneren. Ik ben gefascineerd door sociale conventies en codes en probeer die nader te beschouwen, eigenlijk door ze te misbruiken. Tegelijkertijd creëer ik ze

Foto van Lex van Rossen uit het NRC Handelsblad van een performance van Alexandra Bachzeis in de foyer van de Stadschouwburg in Amsterdam, 12 januari 2004

7 Alexandra Bachzeis, *Handwerk* (2005), performance en installatie, courtesy Galerie Juliette Jongma, Amsterdam, foto Sander Tiedema

opnieuw. Het is echt een haat-liefdeverhouding. Maar volledige destructie is niet mijn doelstelling. Het publiek moet zich ertoe kunnen verhouden en verbanden kunnen leggen. De bestaande codes of clichés blijven herkenbaar, al veranderen ze omdat ze in een andere context worden geplaatst. Als je jezelf een bepaald genre of een specifieke conventie toe-eigent, geef je er commentaar op, maar je laat het ook voortbestaan.'

Handwerk bestaat uit een liveoptreden, een 'hoe-moet-ik-tekenen-instructie', een juridisch contract en een theoretische tekst. Het werk gaat kort gezegd over feminisme en dans. De performance, een paaldansact, is te koop, met andere woorden: het lichaam en de letterlijke manier waarop het tot handelswaar wordt gemaakt verwijst naar de status van het kunstobject. Wat zou er gebeuren als je *Handwerk* in een nachtclub zou opvoeren?

'Dat zou geen enkele zin hebben. Het is echt gemaakt voor een galerie en daar verhoudt het zich ook toe. Het gaat over hoe je je lichaam verkoopt als danser,

omdat je voor dansen altijd je lichaam gebruikt. Dat is bij kunst natuurlijk niet het geval. Ik zou *Handwerk* ook niet in een theater uitvoeren, het heeft alleen betekenis als kunstwerk. Het gaat over vragen als: waarom moet een kunstenaar kunst maken die verkoopt, en anderzijds, hoe kun je een performance tot een verkoopbaar product maken?'

Waaruit blijkt jouw kritiek?

'De kritiek zit hem in de keuze van het cliché.'

Wat is dan je standpunt over paaldansen?

'In zekere zin is het een goedkope manier om met dans, of het verkopen van het lichaam, om te gaan. Maar wat er fascinerend aan is, is dat het heel populair geworden is, een ware hausse: iedere huisvrouw wil haar eigen paal thuis. In onze "oversexed and underfucked society" is de aanwezigheid hiervan iets nieuws. Zo is er sprake van een overdaad aan pikante lingerie, zelfs bij gewone kleding wordt dit benadrukt en in de reclame en de media als geheel. Het is allemaal heel suggestief. Steden krioelen van de tieners die rondlopen als miniprostituees, maar